

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Henry Träff	Suomi.fi	16.05.2022 08:15:01 UTC+03:00
Hannu Haapasalo	Suomi.fi	13.05.2022 14:51:16 UTC+03:00
Mirja Hanhikangas	Suomi.fi	17.05.2022 00:39:48 UTC+03:00
Sirkka Madekivi	Suomi.fi	17.05.2022 10:15:36 UTC+03:00
Heikki Mettomäki	Suomi.fi	14.05.2022 10:51:10 UTC+03:00
Sari Päivärinta	Suomi.fi	16.05.2022 09:50:33 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (9 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

SASKY koulutuskuntayhtymä

**Tarkastuslautakunnan arviointikertomus
2021**

10.5.2022

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2021

1

TARKASTUSLAUTAKUNTA JA ARVIOINNIN TOTEUTTAMINEN

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain mukaisesti valmistella yhtymäkokouksen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko yhtymäkokouksen asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä ja konsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Hallitus raportoi tavoitteiden toteutumisesta toimintakertomuksessa.

Yhtymäkokous on valinnut tarkastuslautakunnan jäsenet toimikaudeksi 2017-2021. Tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet seuraavat jäsenet:

Hannu Haapasalo, puheenjohtaja	(Erja Silvennoinen)
Henry Träff, varapuheenjohtaja	(Tapio Ristamäki)
Pekka Hakala	(Jyrki Kankaanpää)
Marita Nieminen	(Eeva Mäkinen)
Sirkka Madekivi	(Mika Kyrönviita)
Sari Henriksson	(Satu Kujanpää)

Yhtymäkokous valitsi 30.9.2021 tarkastuslautakunnan kaudelle 2021-2025. Tarkastuslautakuntaan ovat tästä lukien kuuluneet seuraavat jäsenet:

Henry Träff, puheenjohtaja	(Heljä Leppäniemi)
Hannu Haapasalo, varapuheenjohtaja	(Matti Seppä)
Mirja Hanhikangas	(Katariina Pylsy)
Sari Päivärinta	(Marko Kuronen)
Heikki Mettomäki	(Kauko Autio)
Sirkka Madekivi	(Leena Palomäki)

Lautakunnan esittelijänä on toiminut lautakunnan puheenjohtaja. Lautakunnan sihteerinä on toiminut kuntayhtymän vastuunalainen tilintarkastaja.

Lautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman, jossa on määritelty vuosittaiset painopistealueet. Lautakunta on vierailut kuntayhtymän eri toimipisteissä ja tutustunut koulutustarjontaan ja toimitiloihin. Lautakunta on kuullut vierailukäynneillään kuntayhtymän johdon, henkilöstön ja opiskelijoiden näkemyksiä.

Tarkastuslautakunnan tilivuoden 2021 arviointityö on toteutettu ennalta laaditun työohjelman mukaisesti. Vuoden 2021 arviointiin liittyen tarkastuslautakunta on tutustunut Vammalan ammattiopiston, Hämeenkyrön toimipisteen, Karkun kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitoksen, Mäntän seudun koulutuskeskuksen sekä Tampereen palvelualan ammattiopiston toimintaan.

Lautakunta on toteuttanut arviointia tutustumalla kuntayhtymän talousarvion mukaisiin tavoitteisiin sekä kuulemalla lautakunnan kokouksissa kuntayhtymän edustajia ja opiskelijoita. Lautakunnan kokouksissa ovat kuultavina olleet kuntayhtymäjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja sekä yksiköiden vastuuhenkilöitä. Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut toimipisteiden opettajia, henkilökuntaa ja opiskelijoita.

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt arvioinnissa huomiota paitsi asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, myös toiminnan tuloksellisuuteen. Erityisesti tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota opiskelijanäkökulmaan, jota on kartoitettu myös kuulemalla opiskelijoita.

Kuntayhtymän tilintarkastajana on toiminut KPMG Julkistarkastus Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, KHT Juha Huuskonen.

2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

SASKY koulutuskuntayhtymä on jaettu kolmeen tulosalueeseen: Ammatillinen koulutus, Yleissivistävä koulutus ja Yhteiset palvelut. Talousarviossa 2021 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on asetettu tulosalueittain.

Keskeisiä toiminnallisia tavoitteita olivat tulosaluekohtaiset määrä-, laatu- ja taloudellisuustavoitteet.

Yhtymähallitus on raportoinut kuntayhtymän toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta vuoden 2021 tilinpäätöksessä.

Ammatillinen koulutus

Vuonna 2021 perusrahoituksen pohjana seurataan opiskelijavuosien kertymää. Vuoden 2021 talousarvio laadittiin 3785 opiskelijavuositavoitteen mukaan. Toteutunut opiskelijavuosimäärä oli 4064 ja kasvua edellisvuoteen oli 442. Suoritettujen tutkintojen määrä oli 1533 ylittäen talousarviossa määritellyn tavoitteen 1480. Suoritettujen tutkinnon osien toteuma oli 793 kun tavoitteeksi oli asetettu 360.

Opettajien kelpoisuusaste laski hieman edellisvuodesta ollen 85 %, kun talousarviossa asetettu tavoite oli 92 %. Koulutusmenojen suhdetta henkilöstömenoihin kuvaavan henkilöstön kehittämismittarin osalta tavoite saavutettiin. Tunnusluku kuvaa koulutusmenojen suhdetta henkilöstömenoihin. Työtyytyväisyys säilyi edellisvuoden tasolla toteuman ollessa 4 asteikolla 1-5.

Perustutkintoa suorittavien keskeyttämisaste nousi edellisvuoden 0,11:sta 0,25:een. Tavoitteeksi oli asetettu 0,17. Opiskelijapalautteiden vastausprosentit jäivät huomattavasti tavoitteen alapuolelle ja alle edellisvuoden tason sekä aloittaneiden kyselyn että päättävien kyselyn osalta. Saadun opiskelijapalautteen taso ylitti tavoitteen.

Tarkastuslautakunnan arvio

Opiskelijavuosikertymän ja suoritettujen tutkintojen osalta vuodelle 2021 asetetut tavoitteet saavutettiin. Henkilöstötyytyväisyys säilyi hyvällä tasolla. Sen sijaan opintojen keskeyttämisaste kääntyi huolestuttavasti nousuun ja opiskelijapalautteiden vastausprosentit jäivät alhaisiksi.

Sasky on kehittänyt oppimisympäristöjä ja investointien avulla parantanut oppimisen edellytyksiä. Opiskelijapalaute on kyselyjen perusteella parantunut edellisvuodesta ja sekä opintonsa aloittaneiden että päättävien kyselyssä opiskelijapalautteen arvosana on ollut hyvä. Kasvanut keskeyttämisten määrä nostaa kuitenkin esille huolen siitä, miten opiskelijoita pystytään oikea-aikaisesti ja riittävästi tukemaan opinnoissaan.

Tarkastuslautakunta on oppilaitosvierailujen yhteydessä kuullut opiskelijoiden ja opettajien näkemyksiä SASKY:n koulutuksesta ja toimintatavoista yleisesti. Lautakunnan saaman palautteen perusteella koulutusta on pystytty kehittämään koronapandemiasta huolimatta ja saatu palaute SASKY:n toiminnasta on pääosin positiivista.

Yleissivistävä koulutus

Tulosalueeseen kuuluvat Ikaalisten lukio, Ruoveden lukio, Pirkanmaan aikuislukio, Petäjä-opisto ja Ylä-Satakunnan musiikkiopisto. Ikaalisten lukion opiskelijamäärä kasvoi edellisvuodesta ja tavoiteltu opiskelijamäärä ylitettiin. Ruoveden lukion opiskelijamäärä laski viidellä opiskelijalla edellisvuodesta, eikä edellisvuoden tasoon asetettua tavoitetta saavutettu. Sekä Ikaalisten että Ruoveden lukiossa keskeyttämisaste ylitti tavoitteeksi asetetun 3 % tason ja kasvoi edellisvuodesta ollen Ikaalisten luki-ossa 10 % ja Ruoveden lukiossa 7,3 %. Pirkanmaan aikuislukion toiminta on jatkunut pienimuotoi-sena ja varsinaisten opiskelijoiden lukumäärä laski edelleen ollen 10. Lukiokoulutuksen kustannuk-set/opiskelija toteutuivat budjetoitua alempina.

Sekä Ylä-Satakunnan musiikkiopisto että Petäjä-opisto jäivät jonkin verran opetustuntitavoitteesta. Opetustuntien määrä laski molemmissa edellisvuodesta. Yleissivistävän koulutuksen osalta päätoi-misten opettajien kelpoisuusaste oli 100 %.

Saskyn järjestämän lukiokoulutuksen rahoitus toteutetaan siten, että Sasky veloittaa lukiokoulutuk-sesta aiheutuneet kustannukset oppilaitosten sijaintikunnilta siltä osin, kun lukiokoulutukseen saatava valtionosuus ei riitä kattamaan koulutuksesta aiheutuvia kustannuksia.

Tarkastuslautakunnan arvio

Ikaalisten lukiotoiminnan siirtyminen vuonna 2020 SASKY:lle ja uuden IDEA-kampuk-sen valmistuminen laajensivat merkittävästi SASKY:n lukiokoulutusta. Ikaalisten lu-kion opiskelijamäärää on onnistuttu kasvattamaan. Samalla keskeyttämisaste on kääntynyt selvään nousuun.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota lukiokoulutuksen vetovoimaan. Ikaalisten lu-kion opiskelijamäärä oli hyvällä tasolla vuonna 2021, mutta kevään 2022 hakijamää-rät jäivät edellisvuodesta. Ruoveden lukion vahvuutena voidaan nähdä erityislinjat, jotka lisäävät lukion vetovoimaa. Lautakunta suosittelee arvioimaan niitä keinoja, joilla SASKY:n järjestämän lukiokoulutuksen vetovoimaa ja toisaalta pitovoimaa pystytään edistämään.

Yhteiset palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat kuntayhtymän päätöksenteko, hallinto, viestintä, kiinteistöhallinta ja hanke-toiminta. Yhteisille palveluille oli vuodelle 2021 asetettu kaksi toiminnallista tavoitetta. Henkilöstön ke-hittämissmittarin tavoitteeksi oli asetettu 1,2 ja toteuma oli 1,8. Henkilöstön työtyytyväisyys toteutui asetetun tavoitteen mukaisesti ollen 4 asteikolla 1-5.

Tarkastuslautakunnan arvio

Yhteisten palvelujen toiminnassa on tilikaudella 2021 painottunut asianhallinnan kokonaisuuden kehittäminen, viestinnän tehostaminen sekä kehittämis-, innovaatio- ja kansainvälisyystoiminnan prosessien kehittäminen.

Tietojärjestelmien toiminnallisuus, käytettävyys ja tietoturva ovat keskeisiä kuntayhtymän toiminnan näkökulmasta. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät SASKY:n henkilöstöresurssit ovat nykyisellään niukat ja tähän voi liittyä riskiä.

Huomattava osa kuntayhtymän pääomasta on sitoutunut kiinteistöihin. Kiinteistöihin liittyy myös merkittäviä vuosikuluja ja kiinteistöjen optimointi opetuskäyttöön onkin talouden suunnittelun kannalta keskeistä. Tarkastuslautakunta painottaa kiinteistöjen korjausvelan selvittämisen ja investointien pitkän aikavälin suunnittelun merkitystä.

Toimipistevierailujen yhteydessä tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota toimipisteiden kulunvalvontaan. Eri toimipisteissä on vaihtelevia lukitusjärjestelmiä ja kulunvalvonnan menettelyjä. Lautakunta suosittelee arvioimaan kulunvalvonnan käytänteitä ja mahdollisuutta yhdenmukaistaa järjestelmiä.

Konsernia koskevat tavoitteet

SASKY kuntayhtymän omistusosuus Aiko Academy Oy:ssa pysyi tilikauden aikana ennallaan ollen 67 prosenttia. Yhtiössä on toteutettu mm. yhteishankintakoulutuksia, työvoimakoulutusta, aikuiskoulutusta ja lyhytkurssikoulutusta.

Koronaepidemia vaikutti edelleen huomattavasti Aiko Academy Oy:n liiketoimintaan. Kurssitoimintaa ei pystytty läpiviemään suunnitellusti läpi mm. työvoiman saatavuusongelmien vuoksi ja liikevaihto laski edellisestä vuodesta 63 % ollen noin 356 tuhatta euroa, kun tilikaudelle oli budjetoitu 1,0 milj. euron liikevaihto. Yhtiön tulos oli vuonna 2021 voitollinen 59tuhatta euroa. Vuodelle 2021 asetettujen opiskelijatyöpäivätavoitteiden toteumaa ei tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan ole toimintakertomuksessa selkeästi raportoitu.

Kuntayhtymän konserniin kuuluu lisäksi osakkuusyhtiönä toimiva Kiinteistö Oy Kuntomäki. Yhtiön toiminta säilyi voitollisena.

Tarkastuslautakunnan arvio

Aiko Academy Oy:n toiminnan kannalta vuosi 2021 oli koronaepidemian vuoksi edelleen vaikea. Yhtiön toiminnan kehittäminen on vuosien mittaan osoittautunut haasteelliseksi sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Yhtiön roolin ja merkityksen arviointia SASKY:n näkökulmasta tulee edelleen jatkaa.

3 KUNTAYHTYMÄN TALOUS

Vuosikate toteutui 3,4 milj. € budjetoitua parempana ollen 5,2 milj. €. Ylijäämää tilikaudelta syntyi 953 t€ ja tilikauden tuloksesta muodostettiin 1,7 M€:n investointivaraus. Tuloksen muodostumiseen vaikutti merkittäväällä tavalla valtionosuusrahoitukseen osoitetut lisärahoituspäätökset sekä tavoitteellisen opiskelijamäärän kasvu. Toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidusti.

Vuoden 2021 talousarviossa yhtymäkokoukseen nähden sitovia määrärahoja olivat käyttötalousosan tulosaluekohtaiset nettomenot (toimintakatteet). Käyttötalouden sitovat toimintakatetavoitteet saavutettiin kaikilla tulosalueilla ja ammatillisen koulutuksen osalta toimintakate toteutui 2,8 milj. € budjetoitua parempana.

Investointiosassa yhtymäkokoukseen nähden sitovia olivat nettomääräisesti rakentaminen yhteensä ja kalusto-, laite- ja muut hankinnat yhteensä. Investoinnit toteutuivat 2,4 milj. € muutettua talousarviota pienempinä. Tilikauden aikana investointiosaan tehtiin lisäyksiä 2,3 milj. €, kun alkuperäisen talousarvion mukaiset nettoinvestoinnit olivat 4,6 milj. €.

Tuloslaskelmaosassa korkokulut toteutuivat 3 t€ budjetoitua suurempina ja muut rahoituskulut toteutuivat 6 t€ budjetoitua pienempinä. Peruspääomaan tuli lisäystä 570 t€.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tilikausi 2021 oli SASKY:lle edelleen taloudellisesti vahva. Vuosikate muodostui 3,4 M€ budjetoitua suuremmaksi. Tuloksen muodostumiseen vaikuttaa keskeisesti toimintatuottojen, erityisesti valtionosuusrahoituksen, toteutuminen budjetoitua suurempana. Tähän puolestaan vaikuttavat lisärahoituspäätökset ja niiden ennakointi talousarviota laadittaessa. Vuoden 2021 talousarviossa ei ole budjetoitu lisärahoitusta, jonka määräksi muodostuivat noin 3 M€.

Valtionosuusrahoituksessa lisärahoituspäätöksiin liittyvät tuotot ja kulut jaksottuvat osittain eri tilikausille, mikä vaikeuttaa osittain tilikausien välistä vertailua.

Talousarvion investointiosaan on edellisvuosien tapaan tehty suhteellisesti paljon investointimenoja kasvattavia talousarviomuutoksia tilivuoden aikana. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota investointien pitkäjänteiseen suunnitteluun. Talousarviossa tulisi huomioida kattavasti tilivuodelle suunnitellut investointihankkeet ja niihin sitoutuvat määrärahat.

SASKY:n jäsenkunnat osallistuvat tiettyjen investointihankkeiden rahoittamiseen peruspääomasijoituksilla. Toimintamalli poikkeaa valtaosasta ammatillisen koulutuksen toimijoita, jotka rahoittavat investoinnit tulo-rahoituksella ja vieraalla pääomalla.

4 MUUT HAVAINNOT

Henkilöstö

SASKY:n varsinaisen henkilöstön määrä on kasvanut edellisvuodesta erityisesti opetushenkilöstön määrän lisääntyessä. Tähän on osaltaan vaikuttanut ammatillisen koulutuksen lisärahoitus.

Tarkastuslautakunnan arvio

Henkilöstön ikärakenteessa painottuu yli 45 vuotiaiden huomattava osuus ja yli 60 vuotiaiden määrä ennakoi merkittävää eläköitymistä tuleville vuosille. Tietyillä opetuksen aloilla, kuten tekniikassa, pätevien opettajien rekrytointi on osoittautunut vaikeaksi.

Henkilöstökyselyjen mukaan henkilöstön tyytyväisyys on hyvällä tasolla ja viime vuosien kehitys on tältä osin ollut positiivista.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota aktiiviseen ja ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun ja rekrytointiin. Opetustehtävien vetovoimaa tulisi edelleen edistää ja SASKY:n tulisi osaltaan pyrkiä edistämään positiivista työnantajamielikuvaa. Hyviä henkilöstökyselyn tuloksia on syytä mahdollisuuksien mukaan hyödyntää rekrytointeissa.

Turvallisuus ja varautuminen

Osana SASKY:n riskienhallintaa on kuntayhtymässä kartoitettu turvallisuuteen liittyviä riskejä sekä ohjeistettu ja koulutettu henkilöstöä turvallisuusriskien hallinnassa.

Tarkastuslautakunnan arvio

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan turvallisuuteen liittyviä seikkoja on painotettu kuntayhtymän riskienhallinnassa ja turvallisuuden edistämiseksi on tehty aktiivisesti työtä.

Helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan on nostanut yleisesti esille muuttuneet turvallisuusuhat. Kuntayhtymän tulee muuttuneessa tilanteessa aktiivisesti päivittää näkemystä mahdollisista uhkatekijöistä ja niiden vaikutuksista kuntayhtymän toimintaan. Varautuminen mm. tietoturvaan tulee olla ajantasaisista ja riittävästi resursoitua.

Yksi turvallisuusympäristön muutoksen seuraus voi olla kasvava pakolaisten määrä. Myös SASKY:n tulee osaltaan varautua tähän tilanteeseen.

5 YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on edellä arvioinut SASKY koulutuskuntayhtymän vuoden 2021 toimintaa ja taloutta. Yhteenvetona arvioinnin pohjalta tarkastuslautakunta esittää, että yhtymäkokous pyytää yhtiömääräykseltä vastineen arviointikertomukseen painottaen erityisesti seuraavia arvioinnissa esille nousseita huomioita:

- Turvallisuusuhkiin varautumisen merkitys on viime aikoina korostunut. Tietojärjestelmiin liittyvä turvallisuus ja valmius vastata uhkiin korostuu. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, miten SASKY on varautunut potentiaalisiin uhkiin ja onko SASKY:lla riittävät resurssit mm. tietoturvaosaamisessa.
- Opiskelijapalaute on kehittynyt positiivisesti. Toisaalta opiskelijakyselyjen vastausprosentit ovat jääneet alhaisiksi. Tarkastuslautakunta suosittaa arvioimaan sitä, voisiko SASKY edistää vastausaktiivisuuden paranemista. Opiskelijoilta saatua palautetta tulisi osaltaan hyödyntää SASKY:n koulutuksen kehittämisessä paremmin opiskelijoita tukevaksi.
- Viime vuosina investointibudjettiin on tehty tilikauden aikana useita muutoksia. Tarkastuslautakunta painottaa edelleen investointien pitkän aikavälin suunnittelua ja kiinteistöjen korjausvelan kartoittamista.
- Henkilöstön ikärakenteesta johtuen tulevien vuosien rekrytointitarpeet tulevat kasvamaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, miten SASKY voisi osaltaan luoda positiivista työnantajamielikuvaa ja parantaa houkuttelevuutta.
- SASKY:n tilikausi 2021 toteutui ylijäämäisenä ja taloudellinen asema on vahva.

Tarkastuslautakunta kiittää SASKY:n johtoa, luottamushenkilöitä, henkilöstöä ja opiskelijoita hyvästä yhteistyöstä.

Henry Träff
Puheenjohtaja

Hannu Haapasalo
Varapuheenjohtaja

Mirja Hanhikangas

Sirkka Madekivi

Heikki Mettomäki

Sari Päivärinta

